

Netbeheer Nederland
Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. de heer E.D. Wiebes
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Kenmerk
BR-2020-1720

Behandeld door

Doorkiesnummer

Datum
2 april 2020

E-mail

Onderwerp

Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050 (I13050): de afspraak met de netbeheerders uit Klimaatakkoord

Geachte Heer Wiebes,

Met genoegen bied ik u namens Gasunie, TenneT en de regionale netbeheerders de uitwerking van een van de afspraken uit het Klimaatakkoord aan: de Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050 (I13050). Ik verzoek u deze brief en de scenario's door te sturen aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Klimaatneutrale Energiescenario's 2050: Basis voor het ontwikkelen van een gezamenlijke koers

Voor u liggen vier scenario's voor het Nederlandse energiesysteem in 2050. Klimaatneutrale scenario's waarbij de belangrijkste energie-intensieve sectoren in ons land betrokken zijn. De beheerders van de gas- en elektriciteitsnetten in ons land hebben deze scenario's op laten stellen op basis van een afspraak in het Klimaatakkoord. Als er namelijk één ding nodig is voor een betaalbare en haalbare energietransitie, is het wel: vooruit kijken.

De vier scenario's - opgesteld door Berenschot en Kalavasta – vragen niet om een keuze. Wel wordt de impact duidelijk van een klimaatneutrale energiehuishouding in Nederland. De netbeheerders zullen in een volgende fase vragen om richtinggevend beleid. Daarmee kunnen zij tijdig de ingrijpende veranderingen in de infrastructuur realiseren voor een duurzaam energiesysteem. Het is de bedoeling dat deze hoekpunten van de mogelijke energievoorziening in 2050 zullen bijdragen aan maatschappelijke en politieke keuzes die een (kosten)efficiënte transitie mogelijk maken.

De start: het Klimaatakkoord

Gasunie en Tennet hebben samen met de regionale netbeheerders het initiatief genomen om te komen tot een Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050. Deze verkenning is het resultaat van een afspraak uit het Klimaatakkoord en is een vervolg op het Net van de Toekomst (2017) en de

IBAN NL51 ABNA 0613001036
BTW-nummer NL8185.25.101.B01
KvK-nummer 09175117

Kenmerk
BR-2020-1720

Datum
2 april 2020

Infrastructure Outlook 2050 (2019). In de verkenning wordt nauw samengewerkt met industrieën, energiebedrijven en andere partijen.

II3050 fase 1: ontwikkeling van Klimaatneutrale Energiescenario's 2050

Als eerste stap hebben de onderzoeksbureaus Berenschot en Kalavasta in opdracht van de netbeheerders vier Klimaatneutrale Energiescenario's voor 2050 ontwikkeld. De vier scenario's gaan uit van regionale, nationale, Europese en globale sturing op de ontwikkeling van het energiesysteem. Uitgangspunten voor de scenario's zijn de afspraken rond energie in het Klimaatakkoord. In de scenario's zijn in samenwerking met marktpartijen de ontwikkelingen van energievraag en -aanbod van alle sectoren geprognosticeerd: gebouwde omgeving, industrie (inclusief energie-gerelateerde grondstoffen), landbouw, vervoer en transport (inclusief luchtvaart en scheepvaart). Door deze aanpak ontstaan voor het eerst vier integrale en breed afgestemde toekomstbeelden van een klimaatneutrale energievoorziening.

De scenario's schetsen op zowel landelijk als regionaal niveau (buurt, gemeente of industriecluster) een beeld van de energievraag en het energieaanbod. Daarmee zijn ze tevens bruikbaar voor andere organisaties die plannen maken voor de transitie, die verder reiken dan het Klimaatakkoord 2030. Het is niet de bedoeling dat één van de vier scenario's wordt gekozen of uitgesloten. De scenario's maken wel zichtbaar welke puzzels we kunnen leggen.

De klimaatneutrale scenario's zijn primair ontwikkeld om de benodigde flexibiliteit en energie infrastructuur richting 2050 te kunnen bepalen. Dit gebeurt in het vervolgtraject van de Integrale Infrastructuur Verkenning 2030-2050 (zie hieronder). In het vervolgtraject zullen ook de kosten, ruimtelijke impact en maakbaarheid van het energiesysteem in kaart worden gebracht.

Vervolg: bepalen van benodigde flexibiliteit en infrastructuur tot 2050, uitwerking ontwikkelpaden vanaf 2030

In de tweede fase van II3050 wordt voor elk van de vier eindbeelden bepaald welke energie-infrastructuren flexibiliteit nodig zijn. Voorbeelden van flexibiliteitsmiddelen – die de markt kan ontwikkelen op basis van de vraag - zijn opslag, regelbaar vermogen en conversie, van bijvoorbeeld elektriciteit naar waterstof.

In de derde fase van II3050 worden de ontwikkelpaden voor infrastructuur vastgesteld. Deze ontwikkelpaden omvatten in elk geval de zogeheten no regret-maatregelen voor infrastructuur en een routekaart van beslismomenten voor infrastructuurkeuzes. Structurele aanpassingen van de energienetten zijn kostbaar en tijdrovend: tijdige politieke keuzes, vertaald in consistent en samenhangend beleid, dragen sterk bij aan betaalbaarheid en haalbaarheid van de energietransitie.

Vanuit gezamenlijke inzichten de koers bepalen

De Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050 vormt een gezamenlijke visie op het toekomstig energiesysteem, de benodigde flexibiliteitsmiddelen en infrastructuur. Omdat de verkenning is ontwikkeld door netbeheerders in samenspraak met industrie en andere marktpartijen, kunnen de

Kenmerk
BR-2020-1720

Datum
2 april 2020

uiteindelijke infrastructuur-ontwikkelpaden (2030-2050) richtinggevend zijn voor enerzijds de investeringsplannen van de netbeheerders en anderzijds een meerjarig investeringsprogramma van de industrie.

De gezamenlijke inzichten op basis van de scenario's en infrastructuur kunnen daarnaast benut worden bij de uitwerking van de energietransitie in de regio's (RESsen). Tegelijkertijd worden de inzichten vanuit de RESsen ook meegenomen in de landelijke verkenning. Naar verwachting worden de scenario's en de landelijke verkenning periodiek herzien op basis van nieuwe ontwikkelingen, nieuw beleid en innovaties. Hiermee ontstaat een repeterend en iteratief proces van groeiende inzichten vanuit landelijk en lokaal perspectief.

Noodzaak tijdige keuzes

De gezamenlijke netbeheerders willen hiermee een degelijke bijdrage leveren aan de maatschappelijke bewustwording over de stapsgewijze maar ingrijpende transformatie die ons energiesysteem zal ondergaan. Tijdige keuzes zijn nodig gezien de doorlooptijd voor aanpassingen van de netten. Waar mogelijk en nodig, wordt het net al aangepast: het stijgende aandeel duurzame energie vindt dagelijks z'n weg naar de afnemers dankzij nieuwe of uitgebreide voorzieningen. Voor langetermijninvesteringen hebben de netbeheerders concrete maatschappelijke en politieke keuzes nodig; keuzes die de overheid moet maken. Daarmee kunnen wij blijven bouwen aan het net dat Nederland zich in 2050 wenst, zodat het even robuust, betaalbaar en betrouwbaar blijft als het nu is.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wij denken graag samen met u en uw ministerie verder mee aan de benodigde keuzes voor een klimaatneutraal Nederland.

Met vriendelijke groet,

André Jurjus
directeur